

CĂLĂTORIE SPRE CENTRUL IDENTITĂȚII

Când am aflat că trebuie să scriu despre identitatea europeană, am început să cotrobăi printre idei. Mi-am amintit de un fragment scris de Jacques Salomé despre identitatea multiplă. În povestea psihosociologului francez, un copil care provenea dintr-o familie de imigranți europeni era îndemnat să planteze un copac Ginkgo Biloba într-un vas. Trebuia să amestece în vasul respectiv pământ adus din țara în care se născuseră părinții lui și pământ din țara lui natală. În felul acesta, copilul intra în contact direct cu rădăcinile sale.

Brusc, gândurile mi-au luat-o razna, purtându-mă până într-o după-amiază caldă de iunie a anului 1989. Doamna T., profesoara noastră de biologie, ne-a trezit din toropeala sfârșitului de an propunându-ne ca până la toamnă să plantăm câte o floare într-un vas în care vom fi pus pământ din satul bunicilor, amestecat cu pământ din orașul nostru natal.

Îmi amintesc și acum mirosul țărânei proaspete din grădina bunicii. Peste ea am presărat pământ din Grădina Botanică a orașului în care m-am născut. Apoi am sădit în el sămânța unei flori anonime căreia i-a plăcut la nebunie acel teren hibrid.

Acest experiment ne-a oferit la 13 ani o nouă perspectivă asupra locului nostru în lume. Cred că am intuit mai mult decât am înțeles că identitatea noastră nu e fixă, ci că se preschimbă – ca un caleidoscop. Doamna T. ne-a învățat să rămânem fideli celor 2 sau 3 origini diferite pe care le purtăm în noi, descoperind totodată frumusețea diversității lor.

Pe vremea aceea, nici nu ne puteam imagina că există o identitate „europeană”. În 1990, când s-au deschis frontierele și am putut pleca pentru prima oară în străinătate, imaginația mea a suferit un prim șoc cultural. Îmi aduc aminte că am fost surprinsă văzând că în alte țări iarba avea aceeași culoare ca la noi acasă, iar pământul era la fel de zgrunțuros, cu mii de povești înscrise în particulele sale.

Astăzi, peste acele straturi originare, deja sedimentate, s-au suprapus altele. Fiecare și-a păstrat însă propria structură, propriul parfum și propriile vise.

Identitatea europeană, pe care am dobândit-o cel mai recent, o simt ca pe un strat ocrotitor, înzestrat chiar cu puteri magice, în care se pot sădi vlăstare felurite. Toate găsesc în acest strat un teren roditor, cu condiția să dăruiască, altruist, din seva lor pentru a înmprospăta terenul.

Oare doamna T. le mai propune și astăzi elevilor săi acel experiment cu iz nostalgic? Aș vrea să-i pot spune cât de prețioase s-au dovedit a fi învățămintele dumneaei!